

Sz.P. Paulina Hennig-Kloska
Ministra Klimatu i Środowiska

Sz. P. Mikołaj Dorożala
Wiceminister Klimatu i Środowiska
Główny Konserwator Przyrody

Szanowni Państwo,

trwające w południowo-zachodniej Polsce powodzie pokazały, że potrzebujemy pilnych i odważnych, a przede wszystkim skutecznych działań, by lepiej zabezpieczyć się przed pogłębiającym się kryzysem klimatycznym. Istotne jest nie tylko szybkie odejście od spalania paliw kopalnych, ale również podjęcie działań służących mitygacji skutków kryzysu, przede wszystkim nawałnic, powodzi, a z drugiej strony suszy. **W związku z tym, zwracamy się do Państwa z apelem o pilną reformę gospodarki leśnej w lasach górskich i wodochronnych.** Naukowcy nie mają wątpliwości, że o ile nawałne deszcze wywołujące powodzie i podtopienia takie jak te, pustoszące obecnie południowo-zachodnią Polskę, nie są niczym nowym, o tyle ich częstotliwość i intensywność zwiększa się wraz ze wzrostem globalnej temperatury. Skutkiem kryzysu klimatycznego w naszej części świata jest również zmiana wzorców pogodowych. Roczny poziom opadów w danym miejscu może być podobny jak w przeszłości, ale jest mniej równomiernie rozłożony, wydłużające się okresy bez opadów przerywane są coraz bardziej intensywnymi ulewami. Według klimatycznych modeli, wraz z dalszym wzrostem globalnej temperatury, będziemy częściej i coraz mocniej doświadczać zarówno nawałnic jak i suszy. Ten problem jest wzmocniony m.in. przez intensywną eksploatację lasów.

W związku z tym konieczna jest odbudowa i zwiększanie naturalnego potencjału retencyjnego ekosystemów, w tym lasów i mokradeł, szczególnie tych na terenach górskich, aby woda wolniej spływała w doliny, dłużej pozostawała w krajobrazie i w ten sposób - mitygowała zarówno ryzyko suszy jak i powodzi. **Dlatego apelujemy, aby:**

- Przede wszystkim zasadniczo zmniejszyć pozyskanie drewna we wszystkich wodochronnych lasach górskich, a wodochronność uznać za ich wiodącą funkcję. Te lasy, o ile nie zamienimy ich w zręby, działają jak potężna gąbka.
- Nie użytkować lasów na stokach o nachyleniu powyżej 10-15%, zwarty las na takich stokach opóźni spływ wody. Zasadniczo ograniczyć liczbę szlaków zrywkowych w lasach górskich, część istniejących zamknąć i zabezpieczyć kaskadą płotków przeciwerozyjnych, a pozostałą część użytkować jedynie, gdy gleba jest sucha lub zamarznęta. Zaprzestać tworzenia nowych szlaków zrywkowych. Przy planowaniu budowy lub przebudowy dróg leśnych zbadać ich wpływ na retencję wody, tam, gdzie taki wpływ będzie istotnie negatywny - zrezygnować z takich inwestycji.

- Wykorzystać naturalny wodochronny potencjał przyrody, w tym skupić się na ochronie i odtwarzaniu mokradeł oraz budowie zastawek na rowach odwadniających.

Poza pilnym wprowadzeniem powyższych, niezbędnych zmian w gospodarce leśnej konieczne jest również:

- Ochrona i odtwarzanie naturalnych cieków wodnych w lasach. To znaczy zakaz regulowania ich, zabudowywania koryta, niszczenia w czasie wywozu drewna.
- Zakaz użytkowania rębnych pasów do 100 metrów przy wszystkich ciekach w lasach (aż do obszarów źródliskowych).
- W wyjątkowych wypadkach pozyskiwania drewna w lasach górskich, podejmowanie wszelkich uzasadnionych działań służących ograniczeniu erozji wodnej, czyli m.in.
 - zostawianie pasów lasu poprzecznych do kierunku spływu wody,
 - zostawianie na zrębach martwego drewna, które zatrzymuje wodę i spowalnia jej spływ.
- Zaprzestanie traktowania bobrów jako szkodników. Wyłączenie z użytkowania rębnych zasiedlonych przez nie terenów.
- Stworzenie w Lasach Państwowych specjalnego pionu odpowiedzialnego za ochronę i zarządzanie wodą w lasach.
- Włączenie tematu zarządzania wodą w lasach jako jednego z głównych w edukacji leśników.
- Uwzględnienie zarządzania wodą jako jednej z głównych kwestii w Planach Urządzenia Lasu – tak, by tematy takie jak bilans wody, minimalizacja zagrożenia powodzią, suszą, czy osuwiskami były traktowane tak samo szczegółowo jak pozyskanie drewna.
- Wzbogacenie map leśnych o “warstwę wodną” – obecnie choć Lasy Państwowe mają taką możliwość to nie zbierają i nie tworzą baz danych i map o wodzie w lesie: ujęciach wody, rowach melioracyjnych, dużej i małej retencji, etc.
- Jak najszybsze zmapowanie kluczowych lasów wodochronnych i wykorzystanie tych map do odgórnego wskazania lasów do wyłączeń i ograniczeń w pozyskiwaniu drewna.

Szanowni Państwo, obecna koalicja słusznie zidentyfikowała na samym początku swoich rządów fakt, że ochrona przyrody jest ważna dla Polek i Polaków, również dlatego, że lasy chronią środowisko życia ludzi. Stąd w umowie koalicyjnej znalazły się bardzo konkretne deklaracje dotyczące m.in. zakazu wycinek w 20% polskich lasów. W obliczu katastrofalnych powodzi, jakich obecnie doświadczają mieszkańcy i mieszkanki południowo-zachodniej Polski, jasne powinno być, że realizacja tej obietnicy służyć będzie również lepszemu zabezpieczeniu społeczeństwa, przyrody i infrastruktury przed pogłębiającym się kryzysem klimatycznym. Dlatego oczekujemy, że nasze postulaty zostaną uwzględnione jak najszybciej oraz wpisane w niezbędną pilną reformę praktyki leśnej.

Podpisano:

1. Fundacja Psubraty
2. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

3. Fundacja Greenpeace Polska
4. Fundacja Lasy i Obywatele
5. Prawo do Przyrody
6. Inicjatywa Dzikie Karpaty
7. Fundacja The Climate Lab
8. Inicjatywa Puszcza Biała
9. Stowarzyszenie MULTIFORM
10. Stowarzyszenie Nasz Las Tulecki
11. Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze
12. Stowarzyszenie Sąsiedzkie Wojnówko
13. Wspólny Las
14. Ratujmy kleszczowskie wąwozy
15. Koalicja ZaZieleń Poznań
16. Stowarzyszenie Doliny
17. Fundacja Dzika Polska
18. Fundacja Wilk i Inni Mieszkańcy Lasu
19. Eko-Logiczna Lubelszczyzna
20. Stowarzyszenie Okolica
21. Stowarzyszenie Sudety Środkowe
22. Fundacja Zielone Światło
23. Zielone Wiadomości
24. Stowarzyszenie Olszówka
25. Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne
26. Poznańska Inicjatywa Leśna
27. Stowarzyszenie Rzeczniczki Przyrody
28. Fundacja Mysikrólik Na Pomoc Dzikim Zwierzętom
29. Fundacja Leśni Agronauci
30. Stowarzyszenie Atmosfera
31. Inicjatywa Las Wokół Miast Bielsko-Biała
32. Stowarzyszenie Polska 2050 - koło Bielsko-Biała
33. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
34. Fundacja Wilk i Inni Mieszkańcy Lasu
35. Towarzystwo na rzecz Ziemi
36. Fundacja "Rozwój TAK-Odkrywki NIE"
37. Fundacja Frank Bold
38. Fundacja dla Biebrzy
39. GminniAktywiści
40. Klub Przyrodników Koło Poznańskie

41. FOTA4Climate
42. Koziańskie Stowarzyszenie "Staw Kamieniołom "
43. Drużyna Pierścienicy